Professori Tuula Linna

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Täydentävä lausunto asiassa

HE 241/2021 vp eduskunnalle laiksi saatavien perinnästä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

En pidä onnistuneena sitä ajatusta, että suoraan ulosottokelpoisten yrityssaatavien perintäkuluista vain osa on suoraan ulosottokelpoisia alimman maksuluokan mukaisesti. Esityksen mukaan ei ole perusteltua, että velkoja voisi tilanteessa, jossa itse saatava on suoraan ulosottokelpoinen, suorittaa maksullisia perintätoimenpiteitä ehdotettua enempää. Ehdotetulla sääntelyllä pyritään ohjaamaan velkojia käyttämään ulosottoperintää siinä vaiheessa, kun vapaaehtoisen perinnän kulut eivät ole vielä kasvaneet kohtuuttoman suuriksi.

Ulosottomenettelyssä on tärkeää, että täytäntöönpantava määrä on selkeästi määritetty. Ulosottoviranomaisten tehtäväksi ei tulisi antaa laskea, mikä osa milloinkin perintäkuluista on suoraan ulosottokelpoisia. Perusteluissa todetaan (s. 39), että käräjäoikeuksissa tai ulosottolaitoksessa ei ole suoraan ulosottokelpoisten perintäkulujen automatisoitua tarkastusta. Ehdotettu PerintäL 10 j §:n 2 ja 3 momentti ovat liian monimutkaisia summaarisessa ulosotossa selvitettäväksi. Laskelmat ovat vielä monimutkaisempia kuin voimassa olevassa 10 f §:n 2 momentissa.

Lisäksi seurauksena on, että perintäala ryhtyy nostamaan kanteita velallisyrityksiä vastaan saadakseen ulosottoperusteen loppuosalle. Läheskään aina asia ei mene läpi suppean haastehakemuksen summaarisella menettelyllä vaan asia riitautuu taikka velkoja jo alun alkaen tietää, että perintäkulujen määrä on riitainen. Tällöin asia käsitellään laajana riita-asiana, koska Suomesta puuttuu menettely riitaisten vähäisten vaatimusten käsittelemiseksi. Oikeudenkäyntikulut laajoissa riita-asioissa voivat nousta huomattaviksi, helposti moninkertaisiksi pääomaan nähden.

Pidän parhaana ratkaisuna sitä, että perintäkuluille säädetään absoluuttinen katto (näin ilmeisesti ehdotetaankin PerintäL 10 e §:n 3 momentin viimeinen virke) ja siihen saakka perintäkulut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Toinen mahdollisuus olisi se, että silloin, kun suoraan ulosottokelpoisen saatavan perintäkuluja peritään kanneteitse, oikeudenkäyntikulut määrättäisiin summaaristen asioiden kulutaulukon mukaan. Tämä saattaa kuitenkin olla hankala ”muistisääntö” käräjäoikeuksille.

Helsingissä 19.2.2022

Tuula Linna

Prosessioikeuden professori

tuula.linna@helsinki.fi

050 3119350